

ŽENSKÁ HLÍDKA

Pořadatelka M. Burešová

VOLNOST.

J. V. Bládek.

Z volnosti zraků jiskrajích, do temna lidských cest, napadlo světých papráků, jak v noc ze žárných hřezd.

Usměj se, zlatá volnosti, též za ten český svět, ať z hluboka si oddechneš za jednou za sto let!

BUDME SPRAVEDLIVÍ.

Budme spravedliví, upřímní a uznali vůči jeden k druhému, jak ve veřejném, spolkovém tak též i v soukromém životě! Dejme každému uznání za práci vykonanou, obzvláště když nezištně pracoval s láskou pro dobro svých krajanů. Neboť člověk, který obětuje čas a mnohdy i peníze perné vydělané a zapře sám sebe, jen aby prospěl lidu, ten skutečně si zaslouží kredit za práci vykonanou.

Ale že se tak nestává, dozná každý povědomý krajan a krajanek, kteří sledují náš česko-americký život od roku 60., že mnohdy odnesl uznání za práci jiný než ten, který skutečně práci onou vykonal, ale jeho šlechtitná povaha jemu nedovolovala, aby se vtíral do popředí a chlubil se s prací, kterou vykonal jak se domníval, že to každý též také uzná. Často se však stalo, že je v tom ohledu zastoupen krajan více energický ve smyslu jistoty a přivlastnil si zásluhu, na které neměl žádného práva, a které jemu vůbec nepřináležely! Uprímnému pracovníku byla údělem pouze trpká zkušenost, kdežto onen ve fcele se vydobíval věcnou slávu!

Jest velice smutné, že až dosud se neobjevily v tisku dějiny Čechů amerických, a to dějiny správné a nestranné, které by byly zpracované tak, aby se nehodily jen do některého krámu, ale aby se bral ohled na pravdu a jen pravda byla v nich obsažena. Vždyť snad stává dosud pamětníků aneb pomůček k dílu takových, jen je zpracovat, neboť čím dál, tím bude práce tato obtížnější, neboť se pomalu ztrácíme, a pomůcky, které by bylo možno snad dosud získati též mizí. Bylo by záhodno, aby se věci tyto důležitě objasnily, neboť jsem mela tu příležitost seznati, že ani v té době, co se jednalo o spojení prvních dvou listů českých, vydávaných zde v Americe, si krajané důkladně nerozuměli.

V roce 1905, když u nás dlel p. J. Havlas, zavítal též do Omahy pan J. Borecký z Little Rock, Ark., který byl též našim hostem, začali jsme řeč o starých dobách a o vydávaných prvních českých časopisech a při té příležitosti jsem poslala p. Boreckému dopis něho zesnulého otce, který tenkrát psal svému příteli, kde se jednalo o spojení obou listů, totiž Slovana se St. Louiskými Listy s udivením prohlásil, že vždy myslel, že Letovský byl rozhodně proti onomu spojení. Tak teprve po 45 letech se přesvědčil o pravém stavu věci a kdo byli přátelé myšlenky té. Pan Borecký byl jeden z podlíků a pracovníků při listě tom. Je vidět, že hned ze začátku, kde se jednalo o společnou veřejnou práci mezi Čechy zde v Americe usazenými, nebylo úplné pochopení a nebylo vše jasné. Pan J. Havlas slibil napsati román o Čechech amerických a za tím účelem jemu pan Borecký zapůjčil mnohé pomůcky, ale nevim, jestli se kdy dočkáme díla toho.

Od té doby zanešlo několik krajanů, kteří byli původci založení českého novinářství zde v Americe. V Racine, Wis., to byl můj dráhý otec J. R. Letovský a Fr. Kofítek a v St. Louis jich bylo více, mezi nimiž též již před mnoha lety zesnulý omahský všeobecně známý krajan p. F. Bandhauer, a kterým není ani zmluky v dějinách 50 let českého tisku v Americe a který byl též jeden z podlíků a vydátný pracovník s jeho paní, která dosud žije.

Neuskutečnil se brzo práce v tomto směru nežli zemrou všichni svědkové z dob oněch, bude pak teprve těžko zpracovati dějiny tyto. Tak jako se stalo v případě

s bratry Heřmanovými. Krajané, kteří dosud žijí, aneb kteří mají ještě zachovalá nějaká čísla prvních časopisů, by se měli o to zasaditi aneb oznámiti nám, že pomůcky ony mají a přispějí by mnoho ku uskutečnění díla vskutku cenného pro naše potomstvo.

Před nějakým časem pátal a vyzýval o přispívky tyto pan Dr. J. E. S. Vojan z Chicago, Ill. Nevím, jak daleko s prací touto dospěl. Doufám však, že se jemu podaří sepsati správné a přesné dějiny Čechů amerických.

Mil. Burešová-Letovská, pořadatelka.

Tak již máme po volbě, jedni zvítězili a druzí prohráli, Roosevelt a Wilson slibovali ženám volební právo a zlepšení jejich poměrů. No, uvidíme, jestli z toho mračna bude přet! Co se nás žen týče, myslím, že ostane zase při starém, neboť to byly pouze jenom sliby, a zdali přijde ku splnění jich, jest otázkou! Jestli však by se naše poměry neměly změnou zlepšiti, tož by bylo lépe, aby ostalo při starém, neboť náhlá změna by nás mohla mrzet. Budeme trpělivě čekat na další vývin poměrů a zlepšení v řízení našeho vládního hospodářství.

Minulý týden jsem byla poctěna velice milou návštěvou slečen Lukešových z Ord, Nebr., jež zavítaly do Omahy na sjezd učitelky. Slečny jsou obě dobrými učitelkami a zároveň též členkami klubu Komenký, čís. 16, v Ord, Nebr. Srdečně děkuji za milou jejich návštěvu a těšilo by mě, kdyby slečny nás též občas navštívily v naší Ženské Hlídkě a podali nám své zkušenosti co učitelky. Tuším, že by se zavděčily všem čtenářům a čtenářkám tohoto listu. Budeme se těšiti na dopis Váš.

Ve středu na večer k nám zavítala naše milá Tetička Vitámvásová a přivedla s sebou milé hosty pí. Kučerovou a slečnu F. Janákovou z David City. V milé společnosti jejich jsem strávila velice příjemný večer a jak obvyklé, byl s Tetičkou i její dobrý společník, který ji věrně všude doprovází tak zvaný "Humor", který se výtečně hodí k její milé povaze. Díky za milou Vaši návštěvu, a pí. Kučerová bude tak laskava a sdělí nám zase nějakou tu zprávičku z klubu Davidových paníček, neboť jsme již měly za to, že onen klub ani neexistuje. Tak budeme prosit a předem se těšime na zprávu pí. Kučerové. Pořadatelka.

ÚKOLY ČESKÉ ŽENY V RODINĚ A NÁRODĚ.

Přednáška si. Marie Kreškové, Třešt, Čechy; upravena dle "Sborníku časových ovah".

V tomto thematě jsou dvě otázky.

Předně je třeba, abychom věděly, které jsou **ony** úkoly, jež žena v rodině a národě má plniti a za druhé, čeho je jí třeba, aby úkolům těmto dostáti mohla.

Obě tyto otázky jsou velmi důležitý, vyvírají z opravdové potřeby dneška a jest proto nutno, aby i české ženy byly si vědomy dosahu těchto otáček, aby si byly vědomy své zodpovědnosti a znaly své úkoly a povinnosti.

Dříve než upozorním na úkoly a povinnosti žen — všimněme si poměrů žin kolem sebe t. j. budeme-li heblivěji pozorovali všechny náš vespolný život, bude nám patrný vane jakási neklid, jakási všeobecná rozkladnost, nespokojenost. Budeme-li zjev ten zkoumati pozorněji, shledáme, že příčinou onoho neklidu, oné všeobecné nespokojenosti jest jakási tužba a poctivování toho, že ten život, jak jej žijeme, není ten pravý.

Tento neklid a poctivování vlastní nedokonalosti neprojevuje se pouze u nás Čechů. S podobným zjevem setkáváme se dnes všude, ve všech zemích, u všech národů, po celém světě. Všude se poznává a poctívuje, že vedle velikého

rozvoje rozumového a technického, jeví se dnes v celém lidstvu nápadná degenerace tělesná a ještě více se jeví nedostatek pevných, silných charakterů. Zjev velmi smutný. Pátráno po příčinách a tu vynikají myslitelé scházejí se v úsudku, že **mravní a tělesný ten úpadek jest hlavně důsledkem nedostatečné a nesprávné chápání výchovy v rodině.**

Když rozšířeno bylo školství, tu převládá v rodinách, a to nejen v rodinách těch širokých vrstev lidových, nýbrž i v kruzích tak zvaných středních i bohatých stavů **názor, že výchova vychováváni dětí jest úkolem a věcí školy.** Následek toho byl, že vše se skládalo na bedra školy.

Od školy se očekávalo, že celý národ vychová v charakteru t. j. mravní povahy, a škola činěna zodpovědnou za povahovou zdatnost celé lidské společnosti. Tento názor však, že vychování školou teprv počíná a školou i končí, jest velikým omylem.

Ovšem, každý učitel musí být i dobrým vychovatelem. Vždyť rodiče svěrují mu svůj největší statek — své dítě. Ale všechno snažení učitele bylo by marné, kdyby doma v rodině nikdo si dítěte nevěšmal.

Dnes uplatnilo se již poznání, že podstatnou částí duše lidské není jedině rozum, ale rovněž tak důležitými a pozoruhodnými složkami této duše, že jest **cit a vůle**; ba vlastně cit a vůle jsou tou hybnou silou, která člověka vede k jednání a životu dobrému či zlému. Proto úkolem výchovy není pouze pěstování rozumu, nýbrž v přední řadě **probuzení a pěstování** citu a vůle. Poněvadž pak na cit a vůli dětskou nejvíce a nejdříve působí nejbližší okolí, tedy **rodina**, v níž se dítě zrodilo, v níž žije a vyrůstá, má rodina a v ní hlavně matka na člověka ten největší a nejmocnější vliv. I mravní vychování v pozdější době jest závislé opět a hlavně na těchto činitelích. **Ne tedy škola, ale rodina, a v té hlavně matka má největší vliv na vývoj charakteru: ne škola, ale matka jest zodpovědná za povahovou zdatnost člověka.** Možno tedy říci: jaké rodiny — takové děti — takové rodiny — takový národ. A tím naznačeno úkol ženy v rodině a veliký její význam v národě.

Veliký a vážný to úkol a tím větší a vážnější, čím menší na počet, ale i hospodářsky slabší a proto je našemu národu obzvláště třeba, aby **mravní a kulturní hodnotou** tuto svou početnou a hospodářskou slabost nahrazoval.

Jsou-li však všechny české ženy připraveny k tomu úkolu? Nejsou! — A kde vlna toho? — Snad v ženách samých? — Výška taková byla by nespravedlivá. Vlna toho, že dnešní žena je nepřipravena pro vážné úkoly vychovatelské, netkví pouze v ní. Vlnu toho hledati dlužno v tom odvislém, otročím životě, v němž ona od věků žila a ve výchově, kterou po tisíciletí její duševní a tělesné vlohy byly ničeny a ubíjeny. Abychom toto dobře pochopili, všimněme si postavení ženy v životě, pokud je do minulých časů mížeme sledovati. Život pračlověka se nám pouze zkomádáná věnečá poněkud objasňuje a my dle něho se domníváme, že tehdy muž i žena byli fyzicky stejně silní a otužilí, snad i stejně suroví.

Avšak v dobách historických již vidíme, že vývoj ženského polhavi běže se docela jinou dráhou nežli vývoj mužů. Žena považována za bytost nižší, sniženou hluboko pod pojem volného a rovnocenného člověka a dle toho a ní také zacházeno. Až v době francouzské revoluce — když uznáno bylo, že i ta chůra bladem skuta šílel jest rovnocenným člověkem — uznáno také, že i žena jest rovnocenným člověkem. Zaslalo být poctivováno, že zneužívání a zneužívání ženy jest hlavní příčinou úpadku národa, a tehdy konečně uznáno, že jest největší potřebo, aby i žena byla vzdělanou a myšlel bytostí, jež by děti své uměla vychovávat.

Té chvilce nastalo nové hnutí, lemuž se ovšem nemyslel mužové — osvobodit ženy z doklady zastaralých předurků stavěti v cestu,

Avšak nový ten proud zvolna šel, ale přece vítězně si razil cestu a dosavadní směr ženské výchovy odsouzen.

Sto let od té doby uplynulo. Divčí výchova školní sice zdomakovala, ale divčí výchova v rodině učinila u nás malých pokroků. Dívky učeny **mravům a ne mravnosti, snahy jejich obraceny k ješitnosti a nicotným třetím a nikoliv k vážnému životu.** Tak vychovány byly mnohé matky, — a tak vychovávají své dcery; ne k opravdovému ženám, ale opět k loutkám. Starost takových nerozumných matek je, aby se dcera líbila, ne snad duš, nebo roztomilostí divčí — nýbrž parádou. Jakmile je děvčeti 14 let, tu veškeré rozhovory matky s deccrou točí se kolem této modly — frisura, klobouk, toaletta — to jsou prostředky, aby se dcera vdala. Tím, je-li dcera dosti rozumna a schopna vést domácnost, starat se o rodinu, o to se taková matka nestará. Jen, aby se dcera vdala, ne snad proto, aby našla v manželství svůj cíl, nýbrž své hmotné zaopatření.

Hlavním úkolem české ženy v rodině a národě jest práce **výchovná** — poněvadž od výchovy očekáváme vše, co rozvoj a štěstí rodiny i národa podmiňuje. Aby ženy tomuto úkolu dokonale mohly dostáti, jest jim třeba dostatečného rozhledu a vzdělanosti, t. j. vzdělanosti, která nejen rozum osvětluje, ale která činí i duši ušlechtilou; která učí sebe ovládati, vše k lásce a pravdě, činí ženu sebevědomou a samostatnou a staví ji na vysoký stupeň mravní hodnoty. Ženy musí tedy nejdříve vypořádati v sobě silnou vůli, aby takové mravní hodnoty dosáhly. Musí nejdříve smyly sebe vzdělavati a zdomakovat; musí své vlastní chyby a slabosti odstraňovati a pak pracovati k tomu, aby i jiní, na které mají vliv, stali se cennými a užitečnými členy lidské společnosti a vlastního národa.

S prací výchovnou začíti musí ženy hned u kolébky dítěte. Tam u té kolébky — tvoří se základ naší dobré či špatné povahy, která nás pak provází po celou dobu života. Nechme proto děti hned od kolébky vyrůstat v čistém, zdravém vzduchu, v největší čistotě při dostatečné a pravidelné výživě, v okolí přívětivém, v klidu a pokoji, v němž dítěte se nejlépe daří.

Když potom dítě roste, když všech svých smyslů dovede užít, začne pozorovati všecko ve svém okolí a pozorování napodobovati. Všichni kolem něho jsou mu vzorem. Vzdělaná matka ví, že nyní přestává výchova pouze způsobem ošetřování a že nastává výchova příkladem. Všecko, i to nejmenší a nejnepatrnější v životě jednatí má v té době na dítě vliv. Vliv ten s jeho věkem roste a dobrý příklad jest po celou dobu jeho mládí tím nejlepší a nebezpečnějším výchovným prostředkem. **Ne slovy, ne přísností, ne tresty, ale svým příkladem, položí matka základ k budově mravní hodnoty svého dítěte.**

Popřejme dětem volnosti. Stálé zakazování i časté rozkazování učiní dítěti vnitřní síly. Nestřeptejte každý přestupek dětí, — neboť není v celém dítěte vše trestuhodno, co matka trestává. Dítě takové má pak zahofkba jen proti matce — a takový trest jest mrtvý nespravedlivý trest otrávil mysli dítěte na dlouhou dobu, nežli pamatuje si nespravedlnost tu po celý život.

Úkolem žen dále jest, aby své domité pečovaly o **zdraví** svých dětí, neboť jen v zdravém těle sdávají duch. Neosentelno jest zdraví, že usnadňuje činnost tělesnou a duševní, že nepěkájí vůli v projevení a neobmezuje svobody. Nemoc běže možnost práce, překážá konati úkoly povolené, zbavuje výdělků a ožebračuje. Jiný svět máme před sebou, jsme-li zdraví — a jiný, jsme-li stížení neduhy nebo nemocí.

Rovněž záhy mají matky dcery i syny své učiti znáti a chápati význam a důležitost **práce** a to jak práce duševní, tak i práce tělesné a vabuzavati děti a lásku ku práci. Dnes zanikla již doba, kdy tělesná práce byla činná oporovaným, úcty nehodným a kdy údělem byla jen lidí nevdě-

laných. Práce člověk potřebuje, aby zajistil si svou existenci, a pak bez práce není ani kapitálu ani kultury. Bez práce není ani tělesného ani duševního zdraví. Práce zahání dlouhou chvilu, odstraňuje vrtochy, zapuzuje choutky, jež zahálčce svádějí a souží, práce — vzpružuje ducha a mysl vyjasňuje. Práce jest zhusta účtěstím a dává zapomenouti na žal a soužení. Dívky vedeny býti mají ku všem tělesným pracím domácným, jež zdraví jejich rozhodně jsou na prospěch. Každá matka pečovati má o vzdělání své dcery. **Jenže o vzdělanosti panují u nás názory hodné podivně.**

Na př. mnohé ženy u nás dosud myslí, že české dívky dosti jsou vzdělané, když se naučily někde trochu německy, umí se strojiti, dovedou ubáčekovati krajkou hodné komplikovanou, nebo že ví, kolik je dílů světa.

Takové dívky nezaslouhují však názvu **vzdělaných** — neboť **vzdělanost** jest soubřn všech potřebných vědomostí, spojený s ušlechtilým duchem; tedy nejen vzdělaný rozum, ale i vzdělané srdce, vzdělaný cit, vzdělaná vůle, vzdělaná vlna, t. j. celá vzdělaná duše činí člověka teprv vzdělaným. Ženy promyšlené mají pěstovati u svých dítek **cit vlastenecký.** Dosud vlastenecká výchova brala se cestou nesprávnou, pochybnou. Tato výchova založena byla hlavně na nepřátelském citu proti jiným národům.

Základ ten není mravní, ale není ani dobrý, ani spolehlivý. Láaska k vlasti a k národu musí býti založena na citu všelidském, tedy na lásce k bližnímu. Jen z takové lásky — vyplývati může opravdový a pronikavý cit vlastenecký. Ten možno pak ještě osilovati správně pěstovaným a vychovaným sebevědomím, oprávněním se o osobní mravní cenu člověka. Bude-li český člověk charakterem, t. j. šlechtitným, mravním a vzdělaným člověkem, bude i sebevědomým Čechem, který nesnese ani křivd, ani útisků a který vědom si své rovnocennosti, dovede si vydobyti i rovnoprávnost. A tak i vzdělaná, sebevědomá česká žena — prováděti bude důsledky své lásky k národu. Tak povinnosti k české literatuře, českému umění, českému průmyslu a obchodu tím, že čísti a kupovati bude knihy české, svůj příbytek vyzdobovati díly českých umělců, aby prospěla sobě a národu českému.

Matka má vstěpovati v duši dítěte i **sobetví.** Nechceme vychovati hrubého, nízkého, bezhledného sobe, ale vychovati člověka, který by uměl štěrit. Neboť kdo nesopří, jest věčně závislým na cizí milosti, musí trpělivě nésti křivdu i úsklebek a málokdy smí zpřina státi. Nám vřehovatí jest třeba egoismu, t. j. sobectví, jenž vede k silnějšímu **sebevědomí** osobnímu i národnímu. Člověk namalysný jest pro lidstvo ztracen, neboť nedůvěra v sebe podlamuje síly, zahání chuť k práci a nič sehopnost k nt. Dobře praví Sv. Čech v Jitřních písnech:

"Sláb jsem ten, kdo ztratil víru v sebe, a malým ten, kdo zná jen malý cíl."

Spisovatel Mašek ve své knize "Mlýn na samotě" stěžuje si: "Rodičové moji nevychovali mne v zásadě: "Chťej mnoho — dosáhneš co možno více!" Naopak jich stálou řeč bylo: "Buď s málem spokojen! Vždycky si pomysli, že jiným je přáno ještě méně!" Tím ve mně vykládla nepřijatá skromnost a ochromena všeska energie, které mi příroda vůbec neudělila dostatek. Důsledky toho cítím podnes. Naučil jsem se býti s málem spokojen, ale nedovedu často dosáhnouti ani toho mála."

Proto bylo by pěstování skromnosti a pokory jedním z nepravých, přímo škodlivých údelů. Jest nejvyšší potřebí, abychom vupřímili své ohnuté páteře a na byli větší hrlosti. Zesilené sebevědomí povede nás vpřed a vřá!

Další pak vadou, kterou nutno vymýtit — a mládež varovati, jest **lež.** Naučil-li se dítě lháti — dopouští se již dále — a celý život jeho je řetěz lež. Obědňme se ten kolem sebe a pozorujme život. Davedem-li býti spravedliví, musíme domati, že mnoho v našem životě soukromém, ale daleko vi-

ce v životě veřejném jest **lež.** Co jest lež v našem soukromém životě, poví každému vlastní jeho nitro. V životě pak veřejném, sledujeme-li na př. události politické, co tu poznáme čehřů a lži! V životě společenském: co tu přetvářky a falše! V životě hospodářském: co tu podvodů a škod! V životě národním: co tu falešného vlastenectví, co prázdňech, lživých frází! Všude se lež vedrala.

Všecka ta lež otravuje náš český život; znemožňuje spokojené a přátelské soužití lidí; brání pokroku a vzdělanosti, jež směřují k zdokonalení a zlepšení života. Vedme proto děti i všechny, na které máme vliv, k bezpodmínečné pravdivosti!

Učme je: pravdivě mluvití, — pravdivě jednati, — pravdivě žiti — a zajisté lepší život těch, kteří po nás přijdou, bude nám za te odměnou.

Učíme základem výchovné práce **lásku**, která činí život dobrým a krásným, a **pravdu**, která činí život silným a tvoří charakter. Vypěstují-li ženy české v dětech svých charakteru, t. j. povahy — vychovají i sebevědomé, mravně, vzdělané a tělesně i hospodářsky zdatné rodiny a tím plně dostojí svému velikému úkolu v rodině i v národě.

Neboť národ, sestávající z takových rodin, národ, dospěvší takovým způsobem na vysoký stupeň mravní, kulturní a hospodářské hodnoty, dovede pak žiti silný a šťastný život.

Skopová křta na způsob zvěřiny.

Z pěkné skopové křty ořež všecky kůžičky, sklepej ji, pak ji osol a posyp tlučným jalovecem, dej ji na mísu, příklop prkénkem, na toto polož něco těžkého a nech křtu tak jeden neb dva dni ležet. Potom ji omej, aby na ní od jalovce níž nezůstalo, ještě ji malinko posol a pak srní křtu hezký hustě slaninou prostrkej. Dej do koflíčku vinného octa a též tolik vody, jednu na koláčky rozkrájenou cibuli, trochu dymianu, několik bobkových listů, 20 zrněk nového kofení, 10 pepřů, nech ta povarit a pak trochu vychladnout, potom tím křtu polej a nech ji v tom několik dní ležet. Když pak chceš křtu péci, vlož ji na pekáč, proved na ní trochu toho láku, přilij skleničku vína, přidej kusce citronové kůry a nech ji při nastém polévání hezky do hněda upéci. Potom dej křtu na mísu a podlej pod ní šťavu, buď jen tak uho k ní přeced štávu z půl citronu, křtu posyp strounkou smázenou žemličkou a okrášli ji citronovými koláčky.

Krupánky z váleného ovsu.

Vem jednu a půl polévkové lžice másla, jednu cukru, půl koflíku mouky a půl koflíku váleného ovsu (Rolled oats), trochu soli a pár kapek vanille. Smíchej vše dohromady s tolika vařící vodou, aby bylo tuhé těsto, dej na vál a rozválej tence jako tlustý papír, rozkrájej pak ostrým nožem na čtverce a dej do mírné trouby péci.

Čokoládový pudding.

Dej do mísy dva koflíky ustrouhané žemličky, polej čtyřmi koflíky vřelého sladkého mléka, přidej za dva čtvrtěky strouhané čokolady, tři čtvrtě koflíku cukru, dvě vejce a trochu to osol a konečně do toho přidej lžičku vanille, dej to do mášlen vymazané formy a peč v mírné troubě.

Špenátová polevka se smetanou.

Vem krahéř špenátu, aneb čerstvý špenát, rozvař v málo vodě do měkka, proved jej skřz sítko kvart, měj v hraku připravený as kvart neb více vařícího mléka, do něhož si byla zavařila as lžič mouky, rozmíchej s dvěma lžicemi másla. Přidej do toho ten špenát, osol a dej do ní štipec papíky. Když polevku dáš na talíř, tak přidej do každého lžiči ušlehané sladké smetany. Můžeš k ní na stůl podati třeba suchary (krekry).

Jablka a mechuňkami, Cranberry.

Rozkrájej dvě velká kyselá jablka na malé kousičky a dej je as do kvartu mechuňek, jen s trochu vody vařit; když jsou měkké proved vše skřz hrubé síto, na každý koflík šťavy dej koflík cukru a dej vařit jen as 15 neb 20 minut; můžeš dáti vychladnout do formiček, až hezky stuhne. Jest to dobré a pěkné vypadá na stole.